

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΦΥΣΗ 2000,
Λεωφόρος Μεσογείων 119,
Αθήνα**

Αθήνα, 18 Μαρτίου 2020

Θέμα: Συμμετοχή στη Δημόσια Διαβούλευση επί του νομοσχεδίου 'Εκσυγχρονισμός Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας' (<http://www.opengov.gr/minenv/?p=10268>)

Άρθρο 32 Οργάνωση, Στελέχωση και Λειτουργία του ΟΦΥΠΕΚΑ

Λόγω του περιορισμένου χρόνου διαβούλευσης και της αδυναμίας τακτικής συνεδρίασης της επιτροπής για εμπεριστατωμένη ανάλυση του νομοσχεδίου από τα μέλη, η Επιτροπή Φύση 2000 καταθέτει συνοπτικά τα σχόλιά της για ωρισμένα μόνο άρθρα. Επιφυλάσσεται για πιο εμπεριστατωμένη μελέτη του νομοσχεδίου και συμπλήρωση των σχολίων αν κριθεί απαραίτητο και δοθεί προς τούτο η δυνατότητα.

Η Επιτροπή Φύση 2000 είναι μία ανεξάρτητη Εθνική επιστημονική συμβουλευτική επιτροπή του κράτους, η οποία λειτουργεί με ευθύνη της ηγεσίας του ΥΠΕΝ επί θεμάτων φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας. Συμμετέχουν εκπρόσωποι των συναρμόδιων υπουργείων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Με την υπάρχουσα διατύπωση δίδεται η εντύπωση ότι η Επιτροπή Φύση 2000 είναι μία λειτουργική μονάδα του ΟΦΥΠΕΚΑ, λειτουργεί υπό και ελέγχεται από το ΔΣ του ΟΦΥΠΕΚΑ. Δικαιολογημένα συνάγεται ότι υποβαθμίζεται η λειτουργία της, έχοντας ουσιαστικά χάσει την ανεξαρτησία της που ήταν και η πεμπτοσύνη της σύστασής της και λειτουργίας της επί είκοσι και πλέον χρόνια από την ίδρυσή της, εκφράζοντας (ενδεικτικά) την γνώμη της επί ΠΔ και ΥΑ σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος και βιοποικιλότητας (προϋπόθεση "εγκυρότητας" των ΠΔ για το ΣτΕ) αλλά και σοβαρών σχετικών θεμάτων και προβλημάτων όπως, η αξιολόγηση του συστήματος των προστατευόμενων περιοχών, οι στόχοι διατήρησης των περιοχών Natura 2000, αλλά και οι επιπτώσεις της εξόρυξης υδρογονανθράκων στο φυσικό περιβάλλον κα.

Προτείνεται η επαναδιατύπωση του άρθρου 32 παρ. 6 ως ακολούθως:

6. Η ανεξάρτητη Εθνική Επιτροπή ΦΥΣΗ 2000 του άρθρου 5 της ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ Β' 1289) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει στεγάζεται και λειτουργεί παρά τον ΟΦΥΠΕΚΑ. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ και ο κανονισμός λειτουργίας της εγκρίνεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 36 Αξιολόγηση των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών

Εφόσον ο ΟΦΥΠΕΚΑ και κατ' επέκταση και οι ΜΔΠΠ αποτελούν φορείς της γενικής κυβέρνησης υπάγονται στους κανόνες αξιολόγησης αυτών των φορέων. Συνεπώς το βασικό ζητούμενο πρέπει να είναι η αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών και

της αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης του εθνικού συστήματος των προστατευόμενων περιοχών.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των Μονάδων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) ΔΕΝ είναι δυνατόν να διενεργείται από τον ΟΦΥΠΕΚΑ ο οποίος ως ενιαίο ΝΠΙΔ προϊστάται, συντονίζει, διαχειρίζεται και διοικεί τις ΜΔΠΠ. Η προτεινόμενη από το νομοσχέδιο αξιολόγηση είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως εσωτερική αυτοαξιολόγηση. Αν και η αυτο-αξιολόγηση μπορεί να είναι ένα βήμα σε μία διαδικασία αξιολόγησης, τη γενική εποπτεία της αξιολόγησης των προστατευόμενων περιοχών πρέπει να έχει η ανεξάρτητη και εκτός δομής ΟΦΥΠΕΚΑ Επιτροπή Φύση 2000, η οποία έχει αυτή την αρμοδιότητα από την ιδρυτική πράξη σύστασής της.

Ωστόσο, δεδομένου ότι η διαδικασία αξιολόγησης είναι απαιτητική και ο ΟΦΥΠΕΚΑ παρέχει γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη, θα πρέπει να είναι σαφές ότι στο καίριο έργο της αξιολόγησης, ο ΟΦΥΠΕΚΑ θα παρέχει την απαραίτητη στήριξη στην Επιτροπή Φύση 2000. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η μοναδική, έως σήμερα, αξιολόγηση των ΦΔΠΠ έχει πραγματοποιηθεί από την Επιτροπή Φύση 2000 το 2011. Στην αξιολόγηση αυτή υπήρχαν και συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης και αναβάθμισης της διαχείρισης των ΠΠ οι περισσότερες των οποίων είναι επίκαιρες και σήμερα. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι η Επιτροπή Φύση 2000 επεξεργάζεται, για να προτείνει στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης των ΠΠ και ΦΔΠΠ με βάση την παγκόσμια βιβλιογραφία και διεθνείς πρακτικές (best practices).

Προτείνεται η επαναδιατύπωση του άρθρου 36 ως εξής:

1. Η αξιολόγηση της διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών διενεργείται από την Εθνική Επιτροπή ΦΥΣΗ 2000 με τη συμβολή των ΜΔΠΠ και την υποστήριξη του ΟΦΥΠΕΚΑ. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων υποβάλλονται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας .
2. Η αξιολόγηση του έργου των ΜΔΠΠ διενεργείται κατ' έτος βάσει των στόχων που εξειδικεύονται στα Σχέδια Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών. Η αξιολόγηση ακολουθεί το πρότυπο της «Ετήσιας έκθεσης αξιολόγησης των ΜΔΠΠ» που εκπονεί η Επιτροπή Φύση 2000. Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα ακόλουθα:.....

Άρθρο 44 Τροποποίηση του π.δ. 59/2018

Αναφορικά με τις προσθήκες στο άρθρο 14 του π.δ. 59/2018 και ειδικά αυτές που προβλέπονται στην παρ. 17, καταργούν την έννοια του σχεδιασμού εντός μίας προστατευόμενης περιοχής, καθώς καθορίζουν εκ των προτέρων τις χρήσεις εκείνες που επιτρέπονται σε κάθε ζώνη. Σε μία προστατευόμενη περιοχή πρέπει να επιλέγονται ως επιτρεπόμενες χρήσεις και δραστηριότητες, εκείνες που δεν βλάπτουν τα προστατευαίδια αντικείμενα και συνεπώς είναι οι πλέον συμβατές με τον στόχο της βέλτιστης δυνατής προστασίας των εκάστοτε οικοσυστημάτων, οικοτόπων και ειδών που απαντούν σε κάθε προστατευόμενη περιοχή.

Αναλυτικότερα ανάμεσα στις χρήσεις που προστίθενται στο π.δ. από το νομοσχέδιο υπάρχουν χρήσεις (εξορύξεις, ΑΠΕ, κατασκευές και παρεμβάσεις, οδοποιία, κατοικίες, κατασκευές δικτύων υποδομής και εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας) που αναλόγως της έκτασης και του μεγέθους τους μπορεί να προκαλέσουν σοβαρές επιπτώσεις στα

οικοσυστήματα, τους οικοτόπους και είδη της χώρας, όπως πχ να οδηγήσουν στην κατάτμηση των ενδιαιτημάτων και την αλλοίωση του χαρακτήρα των προστατευόμενων περιοχών και της βιοποικιλότητας. Όμως εκ των προτέρων δεν μπορεί αυτό να αξιολογηθεί, καθώς εξαρτάται από την κάθε περιοχή, την κατάσταση των ειδών, το είδος των χρήσεων, τις σωρευτικές επιπτώσεις διαφορετικών χρήσεων κοκ.

Εξάλλου, κοινός παρανομαστής της επιλογής των χρήσεων και δραστηριοτήτων στην εκάστοτε προστατευόμενη περιοχή είναι η πραγματοποίησή τους με βάση τον γνώμονα της μη αλλοίωσης του φυσικού περιβάλλοντος, της διατήρησης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας και της αειφορίας των φυσικών οικοσυστημάτων.

Σε ότι αφορά τις εξορυκτικές δραστηριότητες (Ορυχεία, Λατομεία, Μεταλλεία, Αμμοληψία, Ζώνες αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων) είναι προφανές ότι οι δύο χρήσεις είναι διαφορετικές και δεν πρέπει να εξισωθούν ως μία ενιαία κατηγορία χρήσης. Η έρευνα και η εξόρυξη υδρογονανθράκων αποτελεί μία σοβαρή απειλή για τη φύση και πρέπει να αντιμετωπίζεται διαφορετικά.

Συνεπώς προτείνεται, το π.δ. να συμπληρωθεί με διαφορετικές χρήσεις, ωστόσο να μην καθορίζει εκ των προτέρων ζώνες προστασίας και την αντιστοιχία τους με συγκεκριμένες χρήσεις.

Άρθρα 45-47

Το νομοσχέδιο προτείνει σημαντικές τροποποιήσεις στο εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών καθώς και στη διαδικασία χαρακτηρισμού των περιοχών αυτών.

Η Επιτροπή Φύση 2000 έχει τα τελευταία 5 χρόνια γνωμοδοτήσει για πολλά π.δ. ωστόσο (πλην του Κυπαρισσιακού) κανένα δεν προχώρησε ως την ολοκλήρωσή του. Δεν έχει πραγματοποιηθεί αναλυτική αξιολόγηση γιατί παρουσιάζεται αυτή η σημαντική καθυστέρηση στην θεσμική κατοχύρωση των προστατευόμενων περιοχών.

Όμως η θεσμική κατοχύρωση των σημαντικών στοιχείων της ελληνικής φύσης πρέπει να προχωρήσει όπως και ο ορισμός στόχων προστασίας και μέτρων διαχείρισης για τις περιοχές Natura 2000 δεδομένης της καθυστέρησης εκπλήρωσης της σχετικής υποχρέωσης που έχει οδηγήσει την χώρα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Συνεπώς, όποια τροποποίηση στο ισχύον νομικό πλαίσιο πρέπει να διασφαλίσει ότι θα είναι αμέσως εφαρμόσιμη χωρίς περαιτέρω καθυστερήσεις. Εφόσον υπάρξουν τροποποιήσεις θα πρέπει να είναι διατυπωμένες με σαφήνεια, διαφοροποιώντας τις κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών από τις ζώνες προστασίας (οι οποίες τώρα προτείνεται να προβλεφθούν στο π.δ. 59/2018) εντός αυτών και δίνοντας στην πολιτεία τη δυνατότητα να παρέχει ένα ισχυρό θεσμικό πλαίσιο προστασίας στα στοιχεία της φύσης που αποτελούν μέρος της εθνικής ή/και ευρωπαϊκή φυσικής κληρονομιάς.

Επιπλέον, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ο σημαντικός ρόλος της Επιτροπής Φύση 2000 στη διαδικασία χαρακτηρισμού των προστατευόμενων περιοχών (ειδικά στις κατηγορίες Εθνικών Πάρκων), ο οποίος τώρα παραβλέπεται από τις διατάξεις του νομοσχεδίου.